

Změny v režimu chráněných zón na území ČR od 14.12.2019

V souvislosti s novými fytoosanitárními předpisy EU platnými od 14. prosince 2019 přestává být území ČR chráněnou zónou pro **původce fytoplazmového zlatého žloutnutí révy – Grapevine flavescence dorée phytoplasma**. Status chráněné zóny pro **původce korové nekrózy kaštanovníku – *Cryphonectria parasitica*** zůstává pro celé území ČR zachován, avšak kromě kaštanovníku je rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu nově vyžadován i pro **rostliny dubu (*Quercus* spp.) určené k pěstování, kromě osiva**.

Grapevine flavescence dorée phytoplasma (GFD)

Zrušení chráněné zóny v ČR (stejně jako ostatních zón pro GFD v EU) souvisí se změnou pravidel pro kategorizaci regulovaných škodlivých organismů v EU. GFD je v [prováděcím nařízení Komise \(EU\) 2019/2072](#) zařazena v příloze II části B, v seznamu karanténních škodlivých organismů pro EU, jejichž výskyt je na území EU znám. A podle [nařízení EP a Rady \(EU\) 2016/2031](#) o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, článku 32, nemůže být škodlivý organismus s karanténním statutem pro celou EU zároveň „karanténním škodlivým organismem pro chráněné zóny“. Podle vysvětlení Evropské komise jsou nyní pro karanténní škodlivé organismy pro EU předepsána taková opatření, která by měla zajistit dostatečně účinnou ochranu všech členských států EU před zavlečením a šířením těchto organismů.

Fytoosanitární regulace GFD se tedy od 14.12.2019 v celé EU včetně ČR řídí jednotnými pravidly. Je zakázáno zavlékat tento patogen do EU a rozšiřovat jej v rámci EU, a to bez ohledu na hostitelskou rostlinu či předmět kontaminace. V příloze VIII prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072 jsou předepsány zvláštní požadavky pro „rostliny k pěstování *Vitis* L., kromě osiva“, tedy veškerý révový množitelský materiál kromě osiva, který má být přemísťován v rámci EU. Splnění požadavků se nově dokládá připojeným [rostlinolékařským pasem platným pro celou EU \(již se tedy nepoužívá rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu\)](#). Materiál révy vyprodukovaný v ČR tak jako dosud splňuje požadavek na původ v oblasti (zemi) prosté GFD, což ÚKZÚZ každoročně ověřuje [průzkumem výskytu tohoto patogenu na území ČR](#).

Cryphonectria parasitica

Od 14.12.2019 se rozšiřuje pasová povinnost pro přemísťování rostlinného materiálu do chráněných zón pro *C. parasitica* i pro přemísťování v rámci těchto zón. Kromě rostlin kaštanovníku (*Castanea* spp.) určených k pěstování včetně osiva a dřeva a samostatné kůry kaštanovníku se to nyní týká i rostlin dubu (*Quercus* spp.) určených k pěstování, kromě osiva. To znamená, že rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu musí být připojen k jakémukoliv rozmnožovacímu materiálu dubu kromě semenného materiálu, v případě kaštanovníku musí být rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu i u semenného materiálu. To se týká i reprodukčního materiálu lesních dřevin.

Rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu připojený k uvedeným komoditám dokládá, že byly splněny zvláštní požadavky pro jejich „vstup“ do chráněné zóny pro *C. parasitica*, tak pro jejich přemísťování v rámci této zóny. (Vstupem do chráněné zóny se rozumí jednak přemísťování z ostatních členských států EU, jednak přímý dovoz ze třetích zemí, kdy se splnění požadavků dokládá rostlinolékařským osvědčením.) Zvláštní požadavky jsou předepsány v příloze X [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2019/2072](#). Uvedený materiál kaštanovníku a dubu vyprodukovaný v ČR nadále splňuje požadavek na

původ v oblasti (zemi) prosté *C. parasitica*, což ÚKZÚZ každoročně ověřuje [průzkumem výskytu tohoto patogenu na území ČR](#).

Rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu pro *C. parasitica* musí být tedy připojen k výše uvedeným komoditám, pokud jsou přemísťovány:

- z kteréhokoliv členského státu EU do ČR;
- z ČR do ostatních chráněných zón pro *C. parasitica*, kterými jsou Irsko, Švédsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irsku;
- v rámci ČR.

Formální náležitosti rostlinolékařského pasu pro chráněnou zónu jsou předepsány [prováděcím nařízením Komise \(EU\) 2017/2313](#) a jsou také popsány na webových stránkách ÚKZÚZ [zde](#). Co se týče **reprodukčního materiálu dubu a kaštanovníku jako lesních dřevin**, vzor rostlinolékařského pasu pro chráněnou zónu v rámci průvodního listu bude stanoven novelou vyhlášky č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin. Novelou vyhlášky budou upraveny i průvodní listy obsahující rostlinolékařský pas pro celou EU. Avšak i před nabytím účinnosti této novely musí všechny rostlinolékařské pasy vydané po 14.12.2019 již splňovat náležitosti předepsané uvedeným nařízením Komise.

Nová fyto-sanitární pravidla EU předepisují, že rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu má být připojen i k rostlinám prodávaným konečným uživatelům, tedy i soukromým osobám k neobchodním účelům (např. zákazníkům zahradních center či „hobby marketů“). Vzhledem k tomu by prodejci, kteří nejsou oprávněni k vydávání rostlinolékařských pasů, měli hrnkované či kontejnerované rostliny dubu a kaštanovníku nakupovat od svých dodavatelů s rostlinolékařským pasem pro chráněnou zónu pro *C. parasitica* již připojeným ke každé rostlině, ať už bude umístěn na obalu (hrnku či kontejneru), nebo na visačce na rostlině. Požadavek na připojení rostlinolékařského pasu pro chráněnou zónu k uvedeným rostlinám se samozřejmě týká i jejich prodeje konečným uživatelům přes internet.